

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

موسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه ریزی

معاونت پژوهشی

دفتر آمار و پایش اقتصادی

مجموعه گزارش های آماری (۰۰۱)

ارزیابی وضعیت تولید در سال های ۹۰ تا ۹۲

فروردین ۱۳۹۳

فهرست مطالب

- ۷..... ارزیابی وضعیت تولید در سال‌های ۹۰ تا ۹۲..... ۷
- ۱- وضعیت تولید سال‌های ۹۰ و ۹۱..... ۷
- ۲- وضعیت تولید سال ۱۳۹۲..... ۱۰

ارزیابی وضعیت تولید در سال های ۹۰ تا ۹۲

۱- وضعیت تولید سال های ۹۰ و ۹۱

۱-۱- وضعیت تولید در گزارش مرکز آمار: مرکز آمار آمار تفصیلی حسابهای ملی تا سال ۱۳۹۰ را، بر اساس قیمت های جاری و ثابت ۱۳۷۶، منتشر نموده است. در انتشار ارقام مربوط به سال ۱۳۹۱، تنها به نرخ رشد تولید ناخالص داخلی به قیمت بازار بسنده شده است. مطابق با آمار یاد شده، در ۱۳۹۱، نرخ رشد تولید ناخالص داخلی با نفت و بدون نفت به ترتیب ۵/۴- درصد و ۳/۱- درصد بر آورد شده است. جدول شماره ۱ نرخ رشد اقتصادی سال های ۹۰ و ۹۱ را نشان می دهد. باید گفت که مرکز آمار، ارزش افزوده ها را به قیمت تولید کننده^۱ گزارش می کند.

---

۱. در تقویم ارزش افزوده ها بر اساس قیمت تولید کننده، آن قیمتی مورد محاسبه قرار می گیرد که تولید کننده بابت یک واحد از کالا و خدمت تولید شده از خریدار دریافت می کند، منهای هر نوع مالیات بر ارزش افزوده یا مالیات های کسر کردنی دیگر که از خریدار مطالبه می شود. در قیمت تولید کننده هزینه های حمل و نقلی که تولید کننده جداگانه دریافت می کند، منظور نمی شود.

جدول ۱- تولید سال‌های ۹۰ و ۹۱ به روایت مرکز آمار ایران

۱۳۹۱	۱۳۹۰	درصد نرخ رشد - سال پایه ۱۳۷۶
-۵,۴	۳,۲	تولید ناخالص داخلی به قیمت بازار
-۳,۱	۳,۴	تولید ناخالص داخلی بدون نفت

مأخذ: مرکز آمار ایران

۱-۲- وضعیت تولید در گزارش بانک مرکزی: آمار تفصیلی حسابهای ملی تا سال ۱۳۸۹ به قیمت‌های جاری و ثابت ۱۳۷۶، توسط بانک مرکزی منتشر شده است. با وجود این، علاوه بر اینکه آمار سال‌های ۱۳۸۷ تا ۱۳۸۹ سطح تفصیل کمتری در مقایسه با آمار سال‌های پیش از آن دارد، محصول محاسبات فصلی است و در نتیجه نمی‌توان آن را نهایی تلقی نمود. جدول شماره ۲ نرخ‌های رشد ارزش افزوده گروه‌های اصلی اقتصادی سال‌های ۹۰ و ۹۱ را نشان می‌دهد. باید گفت که بانک مرکزی ارزش افزوده‌ها را بر اساس قیمت پایه^۱ گزارش می‌کند.

---

۱. در تقویم ارزش افزوده‌ها بر اساس قیمت پایه، آن قیمتی مورد محاسبه قرار می‌گیرد که تولیدکننده بابت یک واحد از کالا و خدمت تولید شده از خریدار دریافت می‌کند، منهای هر نوع مالیات پرداختنی به علاوه هر نوع یارانه دریافتنی برای آن واحد از محصول به فروش رفته. در قیمت پایه هزینه‌های حمل و نقلی که تولیدکننده جداگانه دریافت می‌کند منظور نمی‌شود.

جدول ۲- تولید سال‌های ۹۰ و ۹۱ به روایت بانک مرکزی

۱۳۹۱	۱۳۹۰	درصد نرخ رشد - سال پایه ۱۳۷۶
۶,۳	۴,۸	کشاورزی
-۳۴,۱	۱,۳	نفت
-۱۲,۴	۳,۳	صنایع و معادن
-۰,۴	۲,۴	خدمات
-۵,۸	۳,۰	تولید ناخالص داخلی به قیمت پایه
-۳,۱	۳,۲	تولید ناخالص داخلی بدون نفت
-۵,۶	۲,۷	تولید ناخالص داخلی به قیمت بازار

مأخذ: بانک مرکزی

در آذر ماه ۱۳۹۲، بانک مرکزی در گزارش تحولات اقتصادی ایران در بخش واقعی برآورد رشد اقتصادی کشور در سال ۱۳۹۱ را ۵/۸- درصد اعلام نمود. متعاقب آن، در فروردین ۱۳۹۳ بانک مرکزی ضمن ارائه برآورد شش ماهه ۱۳۹۲، برآوردهای مربوط به شش ماهه اول سال ۱۳۹۱ را مورد تجدید نظر قرار داد. مطابق با آمار یاد شده، نرخ رشد شش ماهه اول ۱۳۹۲، از ۵/۴- درصد به ۶/۳- درصد کاهش یافت. در گزارش یاد شده، ارقام تجدید نظر شده برای سال ۱۳۹۱ (که قبلاً ۵/۸- درصد اعلام شده بود) منتشر نگردید.

۱-۳- برآورد مستقل برای سال ۱۳۹۱: همان‌گونه که اشاره شد، بانک مرکزی برآورد تجدید نظر شده از رشد اقتصادی سال ۹۱ را تاکنون منتشر نکرده است. جدول شماره ۳، برآورد مستقل از نرخ رشد سال ۹۱ را براساس برآورد شش ماهه اول سال یاد شده و نیز ارقام فصلی سال ۹۱ (که هر دو را بانک مرکزی منتشر کرده است) نشان می‌دهد.

جدول ۳- رشد تولید ناخالص داخلی و اجزای آن در سال‌های ۹۱ و ۹۲

۱۳۹۱	۱۳۹۰	درصد نرخ رشد - سال پایه ۱۳۷۶
۵,۳	۴,۸	کشورزی
-۳۴,۱	۱,۳	نفت
-۱۲,۴	۳,۳	صنایع و معادن
-۰,۶	۲,۴	خدمات
-۶,۸	۳,۰	تولید ناخالص داخلی به قیمت پایه
-۴,۲	۳,۲	تولید ناخالص داخلی بدون نفت
-۶,۶	۲,۷	تولید ناخالص داخلی به قیمت بازار

مآخذ: ارقام سال ۹۰: بانک مرکزی؛ و ارقام سال ۹۱: برآورد مستقل دفتر آمار و پایش اقتصادی

۲- وضعیت تولید سال ۱۳۹۲

۲-۱- برآورد شش ماهه سال ۹۲ توسط مراکز رسمی آمار کشور: مرکز آمار و بانک مرکزی برآورد رشد اقتصادی شش ماهه اول سال ۱۳۹۲ را به شرح جدول شماره ۴ منتشر کردند. بر اساس ارقام یاد شده، نرخ رشد تولید ناخالص داخلی به قیمت بازار طبق روایت مرکز آمار و بانک مرکزی به ترتیب ۲- و ۲/۷- درصد بوده است. طبق برآورد بانک مرکزی، نرخ رشد اقتصادی به قیمت پایه ۳/۱- درصد بوده است.

ارزیابی وضعیت تولید در سال‌های ۹۰ تا ۹۲ / ۱۱

جدول ۴- رشد تولید ناخالص داخلی و اجزای آن در شش ماهه ۹۲

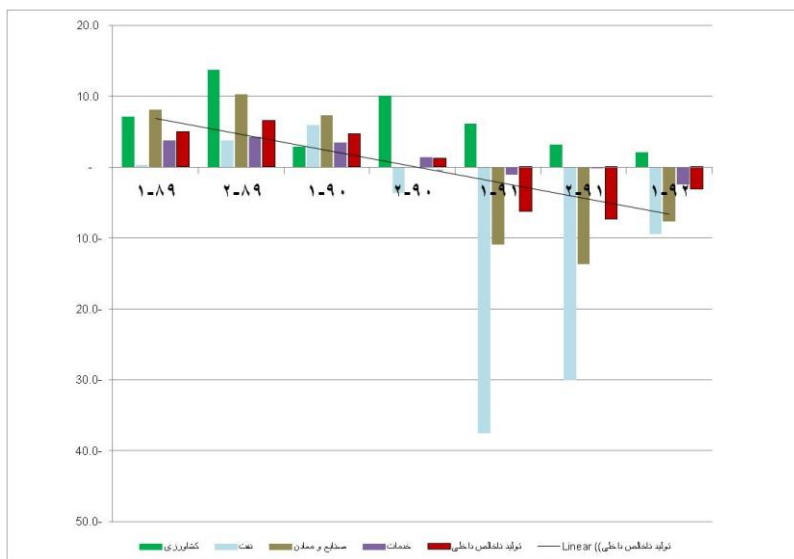
مرکز آمار	بانک مرکزی	درصد نرخ رشد - سال پایه ۱۳۷۶
۲,۱	-۲,۱	کشاورزی
-۹,۴		نفت
-۷,۷	-۵,۴	صنایع و معادن
-۲,۴	-۰,۶	خدمات
-۳,۱	-۲,۰	تولید ناخالص داخلی *
-۲,۷	-۱,۷	تولید ناخالص داخلی بدون نفت *

* برای مرکز آمار به قیمت بازار و برای بانک مرکزی به قیمت پایه

مآخذ: مرکز آمار و بانک مرکزی

نمودار شماره ۱ تحولات نرخ رشد تولید ناخالص داخلی و اجزای آن را برای دوره‌های شش ماهه، طی سال‌های ۸۹ تا ۹۲ نشان می‌دهد.

نمودار ۱- رشد تولید ناخالص داخلی و اجزای آن در دوره‌های شش ماهه (۱۳۸۹-۱۳۹۲)

مأخذ: دفتر آمار و پایش اقتصادی بر اساس ارقام بانک مرکزی

بر اساس نمودار یاد شده، در فاصله شش ماهه اول ۸۹ تا شش ماهه اول ۹۲، بیشترین نرخ رشد متعلق به شش ماهه دوم سال ۸۹ و کمترین آن متعلق به شش ماهه دوم سال ۹۱ است. در شش ماهه اول ۹۲، آهنگ کاهشی نرخ رشد نسبت به سال ۹۱ کندتر شده است.

۲-۲- برآورد مستقل از نرخ رشد اقتصادی سال ۹۲: بر اساس روش‌های معمول در برآوردهای فصلی حسابهای ملی، با وجود دسترسی محدود به اطلاعات و آمار مورد نیاز برای این محاسبات، برآورد مستقلی از نرخ رشد سال ۱۳۹۲ صورت گرفت که نتایج آن در جدول شماره ۵ ارائه شده است.

ارزیابی وضعیت تولید در سال های ۹۰ تا ۹۲ / ۱۳

جدول ۵- برآورد نرخ رشد تولید ناخالص داخلی سال ۱۳۹۲ بر پایه سال ۷۶

۱۳۹۲***	۱۳۹۱**	۱۳۹۰*	
-۲,۱	۵,۳	۴,۸	گروه کشاورزی
-۶,۰	-۳۴,۱	۱,۳	گروه نفت
-۶,۰	-۱۲,۴	۳,۳	گروه صنایع و معادن
-۱,۸	-۰,۶	۲,۴	گروه خدمات
-۳,۱	-۶,۸	۳,۰	تولید ناخالص داخلی به قیمت پایه
-۳,۰	-۴,۲	۳,۲	تولید ناخالص داخلی به قیمت پایه (بدون نفت)

ماخذ: بانک مرکزی

** محاسبات مستقل دفتر آمار و پایش اقتصادی بر اساس ارقام تجدید نظر شده شش ماهه اول ۹۱ بانک مرکزی

*** برآورد مستقل توسط دفتر آمار و پایش

۳- وضعیت تقاضای نهایی اقتصاد در سال ۱۳۹۲: علاوه بر ارقام ارزش

افزوده، بانک مرکزی اجزای هزینه نهایی شش ماه اول سال ۹۲ را نیز منتشر کرده است که در جدول شماره ۶ نشان داده شده است.

جدول ۶- نرخ رشد اجزای تقاضای نهایی اقتصاد

۱۳۹۲*	۱۳۹۱	۱۳۹۰	درصد نرخ رشد - سال پایه ۱۳۷۶
۳,۷	-۵,۵	۷,۷	مصرف نهایی خصوصی
-۷,۳	-۶,۱	۰,۱	مصرف نهایی دولتی
-۱۴,۳	-۱۹,۱	۱,۰	تشکیل سرمایه ثابت ناخالص
۳,۵	-۱۷,۷	۶,۱	صادرات
-۳۰,۳	-۲۰,۲	-۵,۳	واردات
-۲,۷	-۶,۰	۲,۷	تولید ناخالص داخلی به قیمت بازار

* برآورد شش ماهه

مأخذ: بانک مرکزی

طبق نتایج یاد شده، نرخ رشد اجزای تقاضای نهایی، به جز مصرف نهایی و صادرات، منفی است و این در حالی است که در سال ۹۱، نرخ رشد همه اجزای منفی بوده است. در این زمینه بویژه باید به رقم مصرف خصوصی اشاره کرد که گویای ۳/۷ درصد رشد است. با توجه به شرایط عمومی اقتصاد، پذیرش دستیابی به این سطح از نرخ رشد مصرف خصوصی چندان آسان نیست.

۳-۱- نرخ رشد مصرف خصوصی: در جدول شماره ۷، متوسط هزینه‌های یک خانوار نمونه شهری بر اساس ارقام بانک مرکزی نشان داده شده است. بر اساس جدول یاد شده، روند نرخ رشد هزینه‌های مسکن کاملاً عکس دیگر اجزای هزینه است. با توجه به سهم ۳۰ درصدی این قلم از کل اجزای هزینه خانوارهای شهری، در مجموع این قلم مانع از منفی‌تر شدن رقم کل گردیده است. با توجه به اطلاعاتی که از روش تعدیل به قیمت ثابت در بانک مرکزی

ارزیابی وضعیت تولید در سال های ۹۰ تا ۹۲ / ۱۵

در دست است، می توان گفت که بیش گویی نرخ رشد هزینه های مسکن، و در نتیجه نرخ رشد هزینه مصرف خصوصی، ناشی از عدم تناسب شاخص قیمت مورد استفاده برای این قلم هزینه است.

جدول ۷- متوسط هزینه سالانه یک خانوار شهری به قیمت ثابت

نرخ رشد ثابت - درصد		به قیمت ثابت ۱۳۹۰			ارقام به میلیون ریال
۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۰	قلم هزینه / سال
-۶.۶	-۹.۱	۳۶.۷	۳۹.۳	۴۳.۳	خوراکی ها و آشامیدنی ها
-۸.۰	-۱۵.۳	۰.۴	۰.۵	۰.۶	دخانیات
-۲۶.۰	-۱۶.۴	۴.۹	۶.۷	۸.۰	پوشاک و کفش
۱۳.۲	۱۸.۳	۲۱.۴	۱۸.۹	۱۶.۰	مسکن، آب، برق و سایر سوخت ها
-۱۸.۹	-۲۳.۰	۵.۲	۶.۴	۸.۳	اناث، لوازم و خدمات مورد استفاده در خانه
-۵.۰	۲.۳	۹.۰	۹.۵	۹.۳	بهداشت و درمان
-۱۵.۸	-۲۲.۵	۱۳.۳	۱۵.۷	۲۰.۳	حمل و نقل
۱۸.۴	۴.۲	۴.۹	۴.۱	۳.۹	ارتباطات
-۰.۵	-۲۳.۴	۳.۶	۳.۶	۴.۷	تفریح و امور فرهنگی
۲.۹	۱.۲	۳.۸	۳.۷	۳.۷	تحصیل
-۶.۵	-۱۷.۷	۳.۱	۳.۳	۴.۰	رستوران و هتل
-۱۴.۹	-۱۷.۷	۱۰.۳	۱۲.۱	۱۴.۷	کالاها و خدمات متفرقه
-۰.۸	-۳.۵	۱۶۶.۵	۱۶۷.۹	۱۷۳.۹	کل

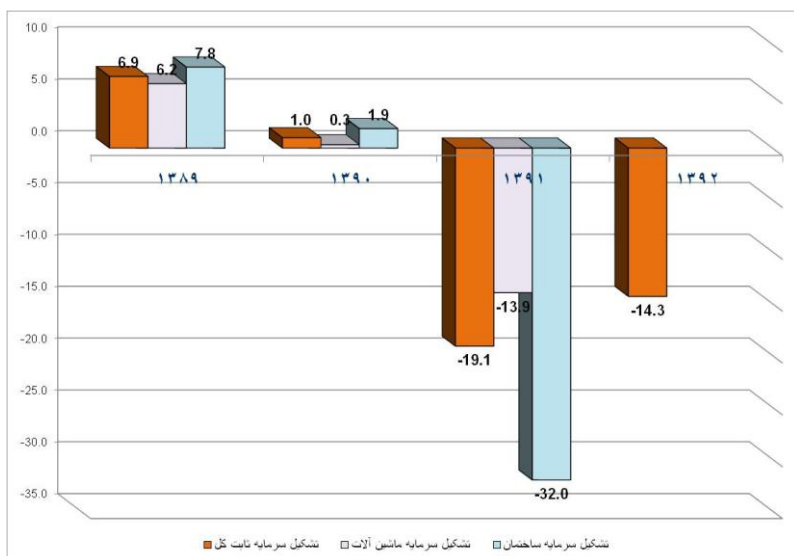
مأخذ: ارقام مقدماتی و منتشر نشده بودجه خانوار بانک مرکزی

۲-۳- نرخ رشد تشکیل سرمایه ثابت ناخالص: یکی دیگر از اجزای مهم تقاضای نهایی اقتصاد، تشکیل سرمایه ثابت است که برای دو سال ۹۱ و ۹۲ با نرخ رشد منفی قابل توجه ۱۹/۱- و ۱۴/۳- درصد مواجه بوده است. نرخ رشد

منفی برای این قلم، رشد اقتصادی سال‌های آتی را با مخاطرات جدی روبه‌رو خواهد ساخت که لازم است بیش از پیش مورد توجه قرار گیرد.

نمودار شماره ۲، تحولات نرخ رشد تشکیل سرمایه ثابت را طی سال‌های ۸۹ تا ۹۲ نشان می‌دهد. مطابق با ارقام یاد شده، روند نزولی نرخ رشد تشکیل سرمایه ثابت از سال ۹۰ آغاز شده و در سال ۹۱ به پایین‌ترین سطح طی سال‌های اخیر رسیده است.

نمودار ۲- نرخ رشد تشکیل سرمایه ثابت طی سال‌های ۸۹ تا ۹۲ بر پایه سال ۱۳۷۶

مأخذ: دفتر آمار و پایش اقتصاد بر اساس ارقام بانک مرکزی

۳-۳- تغییر در سطح رفاه خانوارها: یکی از مهم‌ترین شاخص‌های تغییر سطح رفاه جامعه، نرخ رشد درآمد سرانه است. جدول شماره ۸ وضعیت درآمد

ارزیابی وضعیت تولید در سال‌های ۹۰ تا ۹۲ / ۱۷

ملی و درآمد سرانه را در سال‌های ۸۹ تا ۹۱ نشان می‌دهد. مطابق با ارقام مذکور، در سال ۹۱، ۱۵ درصد از سطح درآمد سرانه به قیمت ثابت کاسته شده است که باید مورد توجه قرار گیرد.

جدول ۸- درآمد ملی و درآمد سرانه

۱۳۹۱		۱۳۹۰	۱۳۸۹	
برآورد بر اساس تجدید نظر فروردین ۹۳	رقم آذر ۹۲			به قیمت‌های ثابت ۱۳۷۶
۵۳۵۲۲۱	۵۴۰۴۳۱	۶۱۹۸۸۶	۵۹۳۵۷۱	درآمد ناخالص ملی - میلیارد ریال
-۱۳,۷	-۱۲,۸	۴,۴		نرخ رشد - درصد
-۱۵,۰	-۱۴,۱	۳,۲		نرخ رشد درآمد سرانه - درصد

مأخذ: ارقام درآمد ملی: بانک مرکزی؛ و ارقام نرخ رشد درآمد سرانه: دفتر آمار و پایش اقتصادی

قبلاً درباره نرخ رشد هزینه‌های مصرف خصوصی سال ۹۲ و اثر هزینه‌های مسکن نکاتی گفته شد. در اینجا موضوع یاد شده از نظر گاه وضعیت رفاه خانوارها بیشتر مورد بررسی قرار می‌گیرد.

بر اساس اطلاعات موجود، بخش مهم هزینه‌های مسکن شامل هزینه اجاره پرداختی توسط خانوارهای اجاره‌نشین و ارزش اجاری خانوارهای مالک مسکن که به صورت احتسابی صورت می‌گیرد. هزینه‌های دیگری هم وجود دارند، از جمله خانه‌های سازمانی و خانه‌های رایگان که سهم اندکی از کل هزینه‌های مسکن دارند. از آنجا که هزینه‌های اجاره خانوارهای مالک مسکن به صورت

احتسابی است و عملاً مبلغی برای آن دریافت و پرداخت نمی‌شود، می‌توان گفت که تغییرات آن تأثیری بر سطح رفاه این دسته از خانوارها ندارد. حتی اگر رقم رشد ۱۳/۲ درصدی ردیف هزینه‌های مسکن را بپذیریم، با حذف سهم خانوارهای مالک مسکن شخصی، که به ۷۰ درصد کل هزینه‌های مسکن بالغ می‌شود، می‌توان تصویر واقعی‌تری از تغییرات وضعیت رفاه خانوارها ارائه نمود.

جدول ۹- متوسط هزینه سالانه یک خانوار شهری به قیمت ثابت با حذف اجاره
احتسابی مسکن شخصی

ارقام به میلیون ریال	به قیمت ثابت ۱۳۹۰			نرخ رشد ثابت - درصد	
	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۲
قلم هزینه / سال					
خوراکی ها و آشامیدنی ها	۴۳,۳	۳۹,۳	۳۶,۷	-۹,۱	-۶,۶
دخانیات	۰,۶	۰,۵	۰,۴	-۱۵,۳	-۸,۰
پوشاک و کفش	۸,۰	۶,۷	۴,۹	-۱۶,۴	-۲۶,۰
مسکن، آب، برق و سایر سوخت ها	۱۶,۰	۱۸,۹	۲۱,۴	۱۸,۳	۱۳,۲
اثاث، لوازم و خدمات مورد استفاده در خانه	۸,۳	۶,۴	۵,۲	-۲۳,۰	-۱۸,۹
بهداشت و درمان	۹,۳	۹,۵	۹,۰	۲,۳	-۵,۰
حمل و نقل	۲۰,۳	۱۵,۷	۱۳,۳	-۲۲,۵	-۱۵,۸
ارتباطات	۳,۹	۴,۱	۴,۹	۴,۲	۱۸,۴
تفریح و امور فرهنگی	۴,۷	۳,۶	۳,۶	-۲۳,۴	-۰,۵
تحصیل	۳,۷	۳,۷	۳,۸	۱,۲	۲,۹
رستوران و هتل	۴,۰	۳,۳	۳,۱	-۱۷,۷	-۶,۵
کالاها و خدمات متفرقه	۱۴,۷	۱۲,۱	۱۰,۳	-۱۷,۷	-۱۴,۹
کل	۱۳۶,۶	۱۲۳,۷	۱۱۶,۵	-۹,۴	-۵,۸

مأخذ: دفتر آمار و پایش اقتصادی بر اساس ارقام مقدماتی و منتشر نشده بودجه خانوار
بانک مرکزی

ارزیابی وضعیت تولید در سال‌های ۹۰ تا ۹۲ / ۱۹

مطابق با جدول شماره ۹، با وجود حفظ نرخ‌های رشد هریک از اقلام هزینه، به علت حذف قلم اجاره احتسابی، و در نتیجه کاهش سهم هزینه‌های مسکن، نرخ رشد هزینه متوسط یک خانوار نمونه شهری در سال‌های ۹۱ و ۹۲ به ترتیب به ۹/۴- و ۵/۸- درصد کاهش یافت. در صورتی که اقلام یاد شده برای کل جمعیت کشور تعمیم داده شود، ارقام جدول شماره ۱۰ به دست خواهد آمد.

در جدول یاد شده، نرخ رشد هزینه‌های مصرفی خانوارهای کشور قبل و پس از تعدیل اجاره احتسابی مشاهده می‌شود. علاوه بر آن، ارقام هزینه‌های مصرفی دولت که می‌تواند سطح رفاه خانوارها را تحت تأثیر قرار دهد نیز ملاحظه می‌شود. در این زمینه باید به طور خاص به هزینه‌های آموزشی و بهداشتی دولتی اشاره کرد که مصرف‌کننده مستقیم آن خانوارها هستند.

جدول ۱۰- تغییر در سطح رفاه خانوارهای کشور

تعدیل شده		تعدیل نشده		نوع هزینه / سال
۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۱	
-۴,۷	-۶,۰	۰,۴	۰,۲	هزینه‌های مصرفی خانوار- نرخ رشد به قیمت ثابت
-۷,۳	-۶,۱	-۷,۳	-۶,۱	هزینه‌های مصرفی دولت- نرخ رشد به قیمت ثابت

مأخذ: هزینه‌های دولت و هزینه‌های تعدیل نشده خانوارها: بانک مرکزی؛ و

هزینه‌های تعدیل شده خانوارها: دفتر آمار و پایش اقتصادی

۴- جمع‌بندی: تولید ناخالص داخلی کشور طی سال‌های ۹۰ تا ۹۲ نزدیک

به ۱۰ درصد کاهش یافته است. در سال ۱۳۹۲، اندازه درآمد سرانه به قیمت ثابت، به عنوان یکی از شاخص‌های مهم رفاه جامعه، حدود ۲۰ درصد نسبت به سال ۱۳۹۰ کوچک‌تر شده است. انعکاس کاهش قابل توجه در درآمد را می‌توان به وضوح در کاهش در هزینه‌های مصرف خصوصی و دولتی مشاهده نمود.